

Villamosenergia-ipari Munkavédelmi Képviselők Fóruma

Tájékoztató

a Villamosenergia-iparági munkabalesetek alakulásáról a beérkezett munkabaleseti statisztikai adatok alapján 2013-2015.

A Tájékoztató a 2016. október 27-ig beérkezett 2013-2015. évi statisztikai adatlapok összesített és feldolgozott adatait tartalmazza

2016. október 27.

Tartalom

1 Bevezető	3
2. Fogalom meghatározások	3
3. Az összes munkabaleset száma az elmúlt 3 évben.....	6
<i>A sérültek számának nemek szerinti alakulása</i>	<i>7</i>
<i>A munkabalesetek körülményének alakulása</i>	<i>8</i>
<i>A munkabalesetek száma a bekövetkezésének évszakonkénti alakulása</i>	<i>9</i>
<i>A munkabalesetek bekövetkezésének napszakonkénti számának alakulása</i>	<i>10</i>
<i>A munkabalesetek megoszlása a baleseti sérülés (károsodás) külső oka szerinti alakulása</i>	<i>11</i>
<i>Foglalkozási megbetegedés, fokozott expozíció szerinti alakulása</i>	<i>11</i>
4. A munkabalesetek súlyossága, emberi és anyagi következmény szerinti alakulása.....	12
5. A munkabaleset kivizsgálása során feltárt okok, megállapítások	14
6. A munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében	15
7. Összegzés:.....	16

1 Bevezető

A Villamosenergia-ipari Társaságok Munkáltatói Szövetsége (VTMSZ) Munkavédelmi Szakértői Bizottsága Budapesten 2011. október 27-i ülésén támogatta a Villamosenergia-ipari Munkavédelmi Képviselők Fórumának (VIMFÓ-nak) a munkavédelmi helyzet felmérésére vonatkozó adatgyűjtését, ugyanakkor kérte, hogy legyen lehetőség annak társaságcsoporti szintű megválaszolására. A Bizottság ugyancsak támogatta a munkabalesetek, annak okai és a megelőzés érdekében tett intézkedések megismertetését az iparágban. A Bizottság egyetértett azzal, hogy a VIMFÓ ebben a tárgykörben előre meghatározott tartalmú adatgyűjtést folytasson, de az anyagban szereplő kérdőívet a szükségesnél részletesebbnek ítélte meg. Javasolta, hogy a kérdőív kb. egy A/4 oldalnyi legyen és csak a baleseti esemény rövid leírására, az emberi és anyagi következményekre, a baleset okaira és a preventív intézkedésekre terjedjen ki.

A Bizottság egyetértett azzal, hogy az adatok a VIMFO honlapján <http://www.vd.hu/vimfo/> kerüljenek nyilvánosságra.

A Tájékoztató a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt) 54. § (3) bekezdésének c) pontja alapján készült, és csak a VTMSZ Bizottság által javasolt adatokat tartalmazza. A munkabaleseti adatok a három napot meghaladó munkaképtelenséget, illetve munkabaleseteket tartalmazzák.

A táblázatokban használt fogalmak megegyeznek az Mvt. 87.§-ában szereplő meghatározásokkal.

2. Fogalom meghatározások

Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt. (Mvt. 87. § 3. pont).

Súlyos az a munkabaleset (bányászati munkabaleset), amely

a)¹ a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;

b)² valamely érzékszerv, érzékelő-képesség, illetve a reprodukciós képesség elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását okozta;

c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;

d)³ hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését, továbbá ennél súlyosabb csonkulást okozott, illetve;

e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott. (Mvt. 87. § 3. pont)

Munkaeszköz: minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz) (Mvt. 87. § 4. pont)

Munkahely⁴: minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak. Munkahelynek kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó (akkor is, ha egyéni céget alapított) munkavégzési helyét az Mvt. a 9. § (2) bekezdésében meghatározott rendelkezései tekintetében (Mvt. 87. § 5. pont).⁵

Egyéni védőeszköz: minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse, továbbá az eszköz bármely kiegészítése vagy egyéb segédeszköz, amelynek a feladata az előzőekben meghatározottak szerinti cél elérése [65/1999.(XII. 22.) EüM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont]

Fokozott expozíció: a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a külön jogszabályban meghatározott biológiai határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke,

¹ Megállapította: 2004. évi XI. törvény 33. § (2). Hatályos: a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától.

² Megállapította: 2007. évi CLXI. törvény 15. § (2). Hatályos: 2008. I. 1-től.

³ Megállapította: 2016. évi LXXIX. törvény 20. § (2). Hatályos: 2016. VII. 8-tól.

⁴ Megállapította: 2002. évi LIII. törvény 44. § (2). Módosította: 2009. évi CXV. törvény 54. § (1).

⁵ Lásd: 1/2010. (II. 25.) OVB állásfoglalás.

illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés mindkét fülön (Mvt. 87. § 1/E. pont)

Pszichoszociális kockázat: a munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be (Mvt. 87. § 1/H. pont)

Megelőzés: a munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése (Mvt. 87. § 2/A. pont)

3. Az összes munkabaleset száma az elmúlt 3 évben

A munkavédelmi helyzet értékelésének egyik legfontosabb mutatója a munkabalesetek számának alakulása.

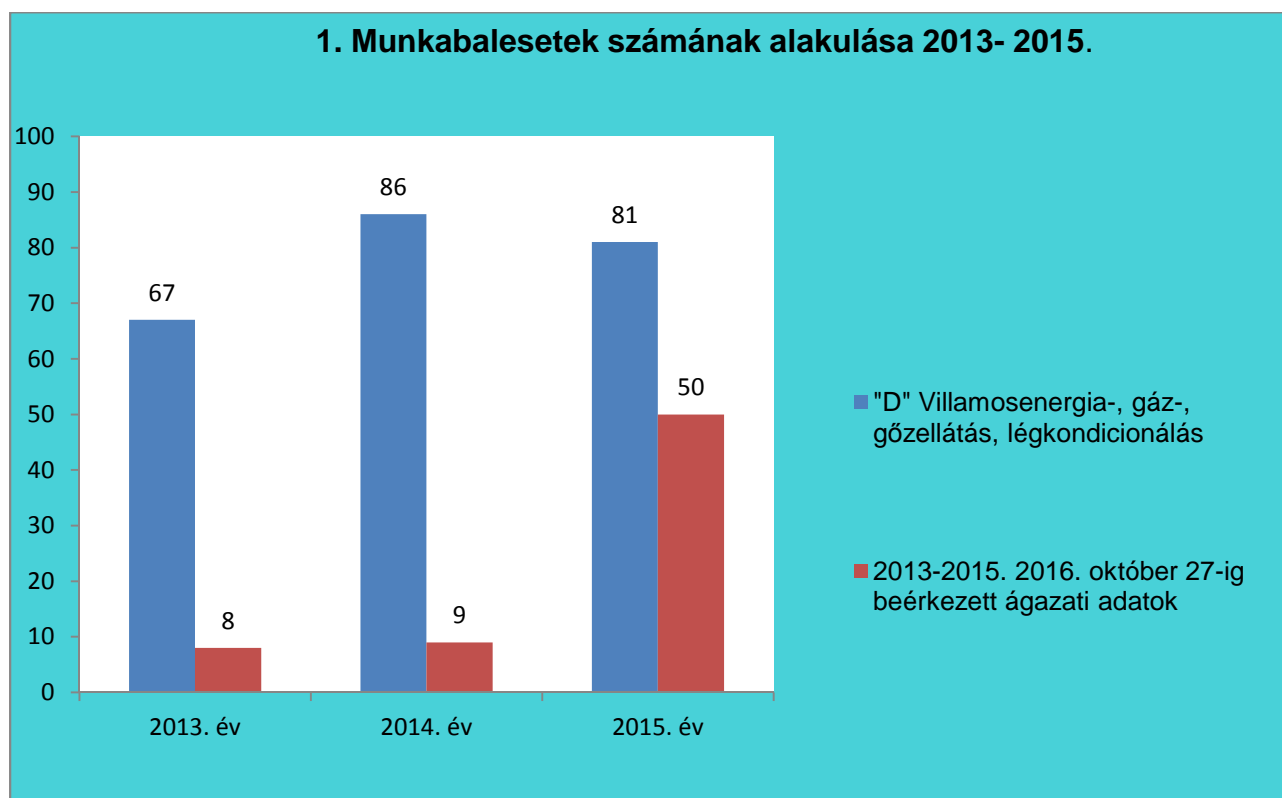
A VIMFÓ elnöksége által 2016. évben készített villamosenergia-iparági munkabaleseti nyilvántartás azért nem teljes körű, mivel a munkáltatók egy része nem küldte meg munkabaleseteit.

A 2016. október 27-ig beérkezett statisztikai adatlapok adatai alapján az elmúlt három év időszakában az összes munkabaleset száma a 2013. évtől 2014-ig emelkedő tendenciát mutatott (8-ról 9-re), 2015-ben azonban számottevő növekedés (9-ről 50-re) következett be.

A nemzetgazdasági "D" - Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ágazat munkabalesetek 2013-2015. évek csökkenő trendjétől jelentősen eltér a villamosenergia-iparági munkabalesetek 2013-2015. évek növekvő trendje.

Az összes munkabaleset számának alakulását az **1. számú ábra** mutatja.

1. számú ábra⁶

⁶ Forrás: Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter által jóváhagyott jelentés a nemzetgazdaság 2015. évi munkavédelmi helyzetéről

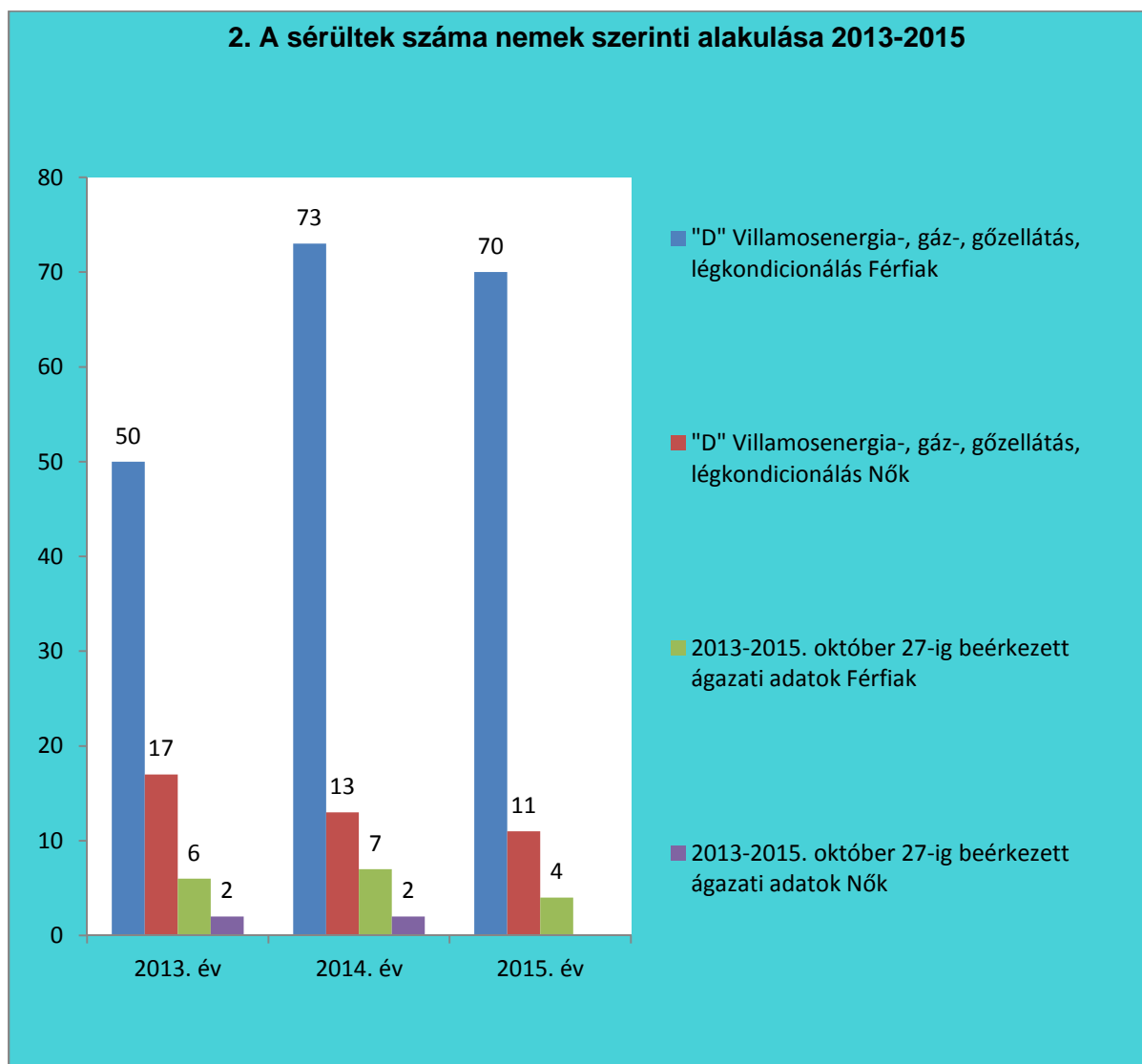
A sérültek számának nemek szerinti alakulása

A sérültek száma nemek szerint a) *Férfiaknál* 2013-2014 közötti időszakban emelkedő tendenciát mutatott (6-ról 7-re) emelkedett 2015-ben (7-ről 4-re) „csökkent”. b) *Nőknél* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 2 volt), 2015-ben (2-ről ismeretlen értékre) „változott”.

(Megjegyzés: 2015-ben nemek szerinti adatot mindössze 4 db adatszolgáltatás tartalmazott.)

A sérültek száma nemek szerinti számának alakulását a **2. számú ábra** mutatja.

2. számú ábra⁷

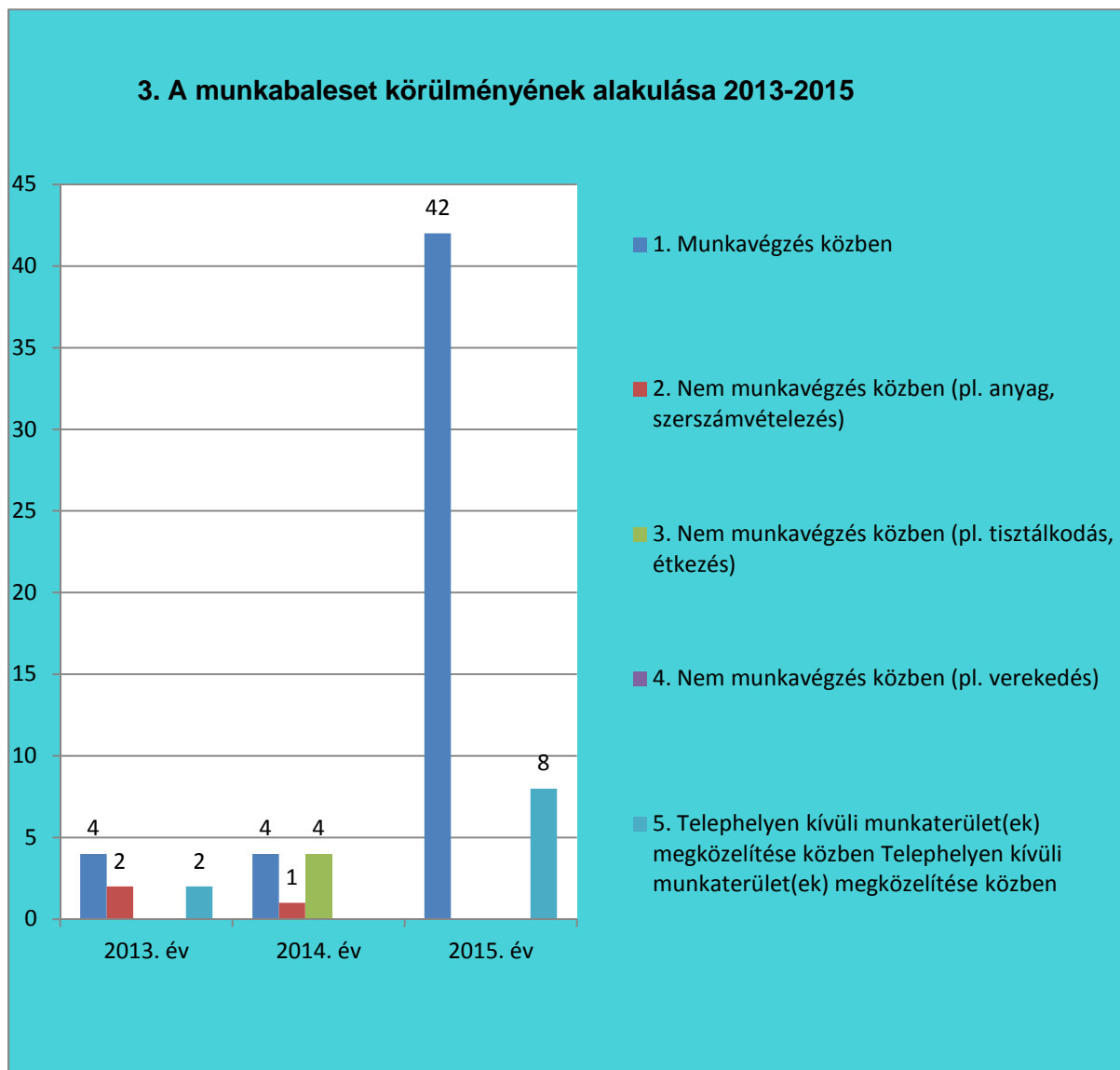
⁷ Forrás: Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter által jóváhagyott jelentés a nemzetgazdaság 2015. évi munkavédelmi helyzetéről

A munkabalesetek körülményének alakulása

A munkabalesetek körülményeinek száma; *Munkavégzés közben* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 4 volt), 2015-ben (4-ről 42-re) emelkedett. *Nem munkavégzés (anyag, szerszámvételezés) közben* 2013-2014 közötti időszakban (2-ről 1-re) csökkent, 2015-ben 0-ra csökkent. *Nem munkavégzés (tisztálkodás, étkezés) közben* 2013-2014 közötti időszakban (0-ról 4-re) emelkedett 2015-ben (4-ről 0-re) csökkent. *Nem munkavégzés (pl. verekedés) közben* 2013-2015 közötti időszakban nem változott (mindhárom évben 0 volt). *Telephelyen kívüli munkaterületek megközelítése közben* 2013-2014 közötti időszakban (2-ről 0-ra) csökkent 2015-ben (0-ról 8-ra) emelkedett.

A munkabaleset körülményének alakulását a **3. számú ábra** mutatja.

3. számú ábra

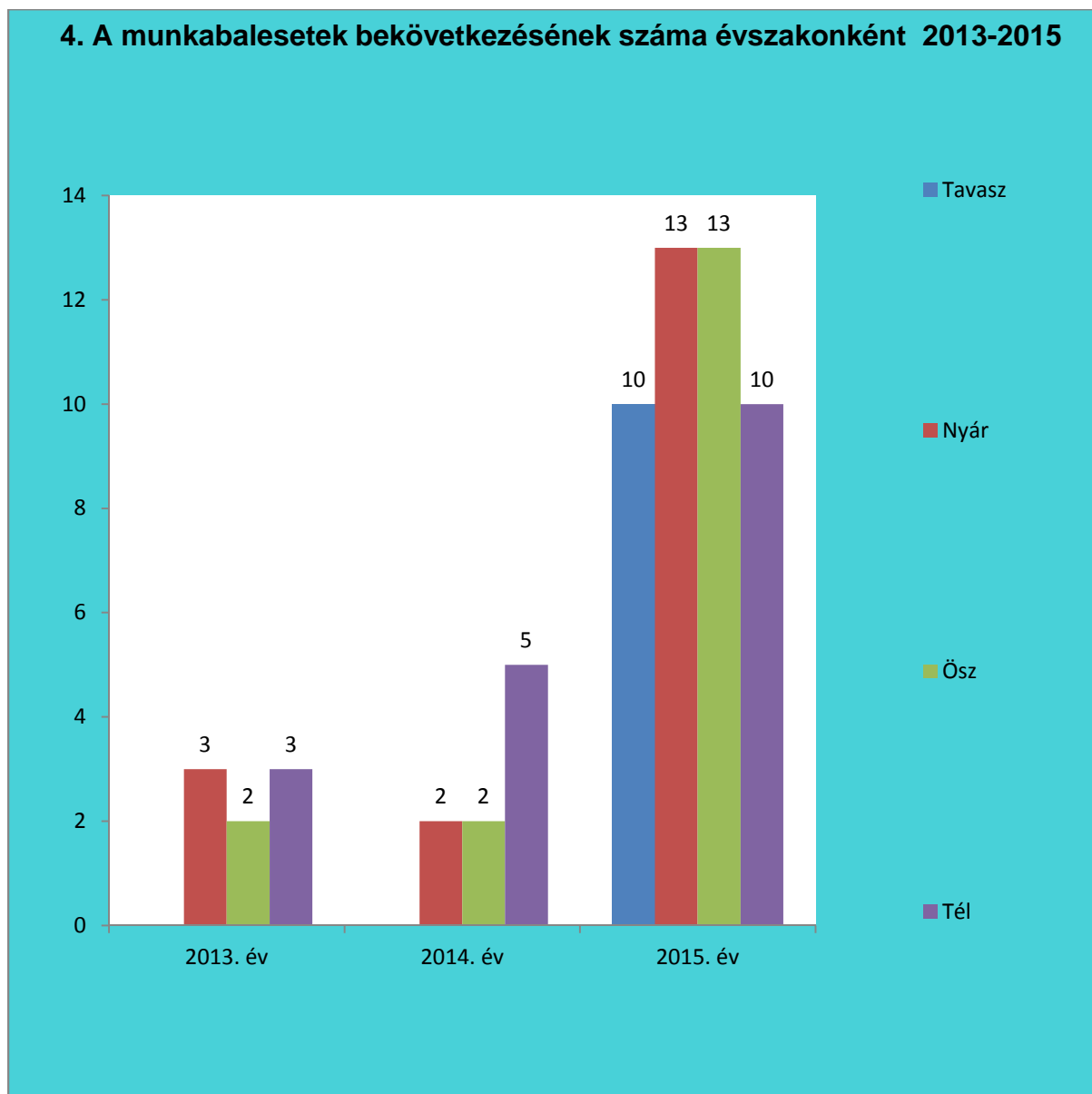

A munkabalesetek száma a bekövetkezésének évszakonkénti alakulása

A munkabalesetek bekövetkezésének száma; a) *Tavasszal* 2013-2014 közötti időszakban nem volt (mindkettő évben 0 volt), 2015-ben (0-ról 10-re) „emelkedett”, b) *Nyáron* 2013-2014 közötti időszakban (3-ról 2-re) csökkent, 2015-ben (2-ről 13-ra) „emelkedett”, c) *Ősszel* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 2 volt), 2015-ben (2-ről 13-ra) „emelkedett”. d) *Télen* 2013-2014 közötti időszakban (3-ról 5-re) emelkedett, 2015-ben (5-ről 10-re) „emelkedett”.

(Megjegyzés: 2015-ben évszakonkénti adatot 46 db adatszolgáltatás tartalmazott.)

A munkabalesetek bekövetkezésének évszakonkénti alakulását a **4. számú ábra** mutatja.

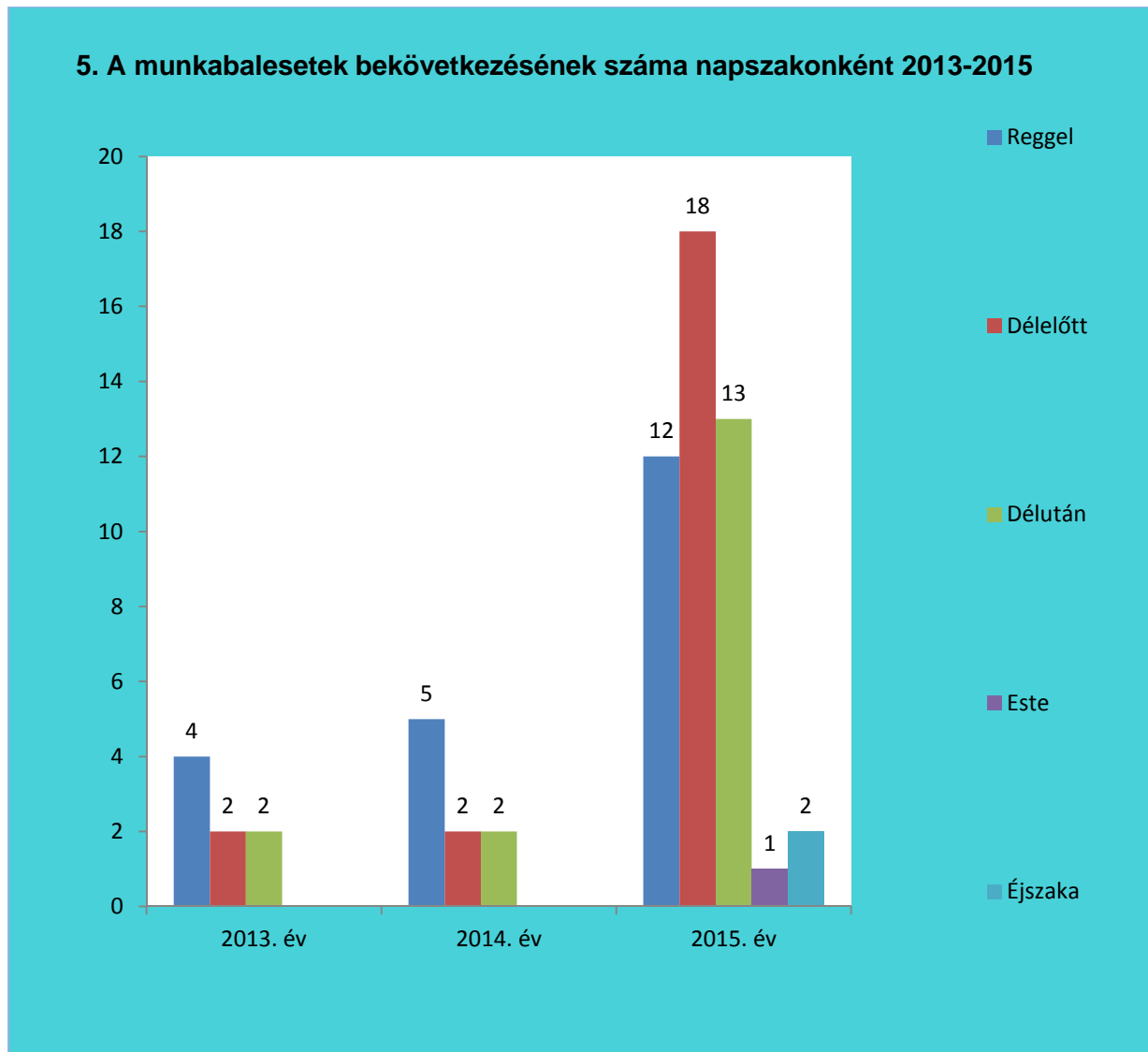
4. számú ábra

A munkabalesetek bekövetkezésének napszakonkénti számának alakulása

A munkabalesetek bekövetkezésének száma; a) *Reggel* 2013-2015 közötti időszakban 2013-2014 közötti időszakban (4-ről 5-re) emelkedett 2015-ben (5-ről 12-re) „emelkedett”. b) *Délelőtt* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 2 volt), 2015-ben (2-ről 18-ra) „emelkedett”. c) *Délután* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 2 volt), 2015-ben (2-ről 13-ra) „emelkedett”. d) *Este* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 0 volt), 2015-ben (0-ről 1-re) „emelkedett”. e) *Éjszaka* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 0 volt), 2015-ben (0-ről 1-re) „emelkedett”

(Megjegyzés: 2015-ben napszakonkénti adatot 46 db adatszolgáltatás tartalmazott.)

A munkabalesetek bekövetkezésének napszakonkénti számának alakulását az **5. számú ábra** mutatja.

5. számú ábra

A munkabalesetek megoszlása a baleseti sérülés (károsodás) külső oka szerinti alakulása

A munkabaleset rövid ismertetését, tényállását 2013-2015 időszakban a **6. számú ábra** foglalja össze

6. számú ábra

A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módja	2013	2014	2015
Elektromos feszültséggel, veszélyes anyagokkal való érintkezés	0	0	0
Mozgásban lévő tárgy által mért ütés vagy vele való ütközés	0	0	1
Éles, hegyes, durva, érdes anyagi tényezővel való érintkezés	1	3	1
Ütközés, beszorulás, zúzódás, stb.	1	0	1
Elcsúszás, megbotlás, fizikai igénybevétel, stb	6	5	0
Állati vagy emberi harapás, rúgás stb.	0	0	1
Egyéb, a fentiekben fel nem sorolt – sérülési mód	0	1	0
Összesen	8	9	4

(Megjegyzés: 2015-ben munkabaleset rövid ismertetését, tényállását mindössze 4 db adatszolgáltatás tartalmazott.)

A munkabalesetek meghatározó többsége az utóbbi három évben egyaránt az alábbi két okból következett be:

- Éles, hegyes, durva, érdes anyagi tényezővel való érintkezés (2014. évben 60%)
- Elcsúszás, megbotlás, fizikai igénybevétel, stb (2013. évben 70%).

A fenti okok mellett jelentős arányt képvisel az ütközés, beszorulás, zúzódás, stb (2013, 2015. években 20%).

Foglalkozási megbetegedés, fokozott expozíció szerinti alakulása

Foglalkozási megbetegedéssel és fokozott expozícióval kapcsolatos adat nem érkezett.

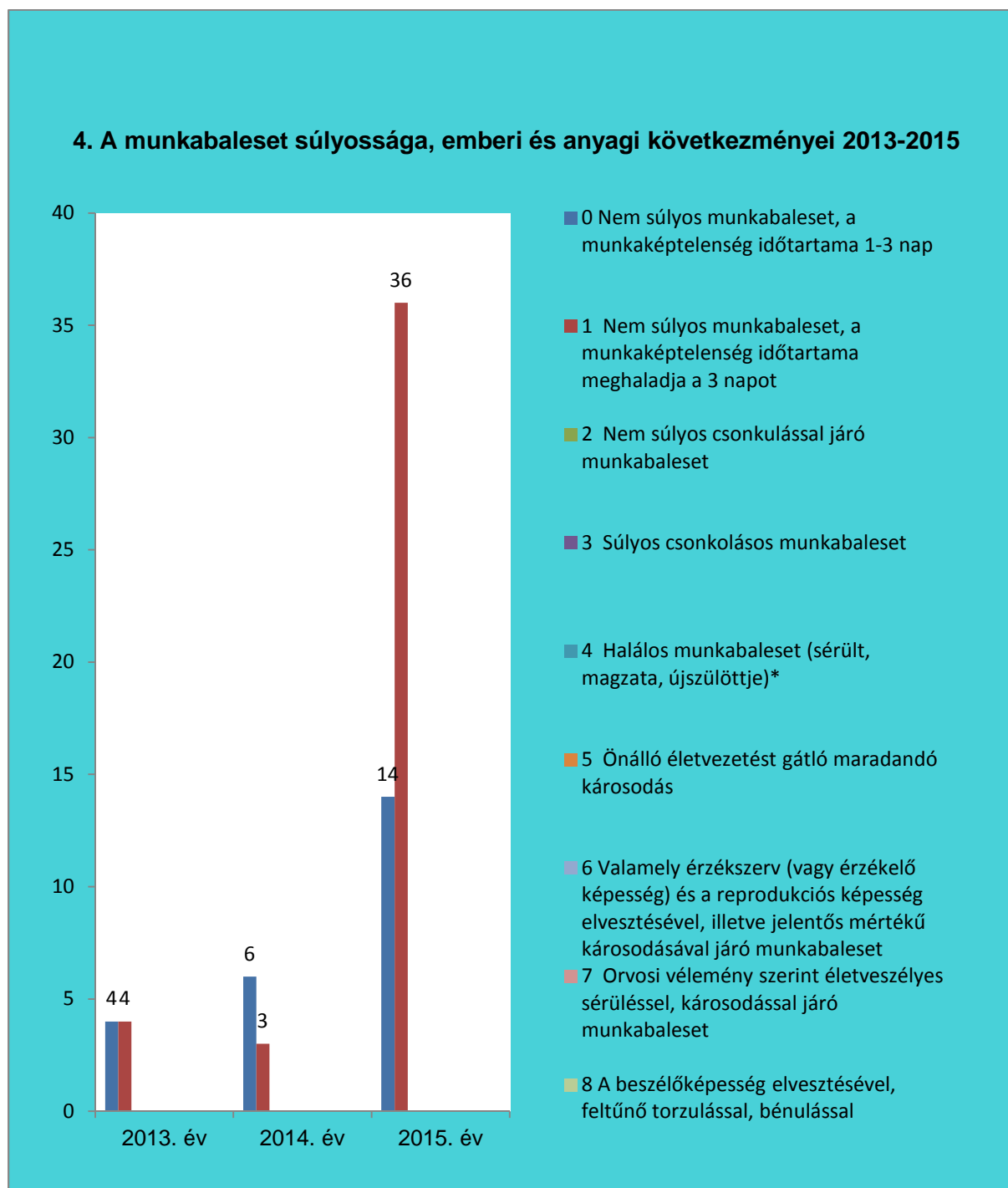
4. A munkabalesetek súlyossága, emberi és anyagi következmény szerinti alakulása

A munkabaleset súlyossága, a) 0 *Nem súlyos munkabaleset* 2013-2014 közötti időszakban (4-ről 6-ra) emelkedett 2015-ben (6-ről 14-re) emelkedett. emberi és anyagi következményei szerinti száma; b) 1 *Nem súlyos munkabaleset, a munkaképtelenség időtartama meghaladja a 3 napot* 2013-2014 közötti időszakban (8-ről 9-re) emelkedett 2015-ben (9-ről 36-ra) emelkedett.

c) 2 *Nem súlyos csonkolással járó munkabalesettel kapcsolatos adat nem érkezett.*
d) 3 *Súlyos csonkolással járó munkabalesettel kapcsolatos adat nem érkezett.* e) 4 *Halálos munkabalesettel kapcsolatos adat nem érkezett.* f) 5 *Önálló életvezetést gátló maradandó károsodással kapcsolatos adat nem érkezett.* g) 6 *Valamely érzékszerv (vagy érzékelő képesség) és a reprodukciós képesség elvesztésével, illetve jelentős mértékű károsodásával járó munkabalesettel kapcsolatos adat nem érkezett.* h) 7 *Orvosi vélemény szerint életveszélyes sérüléssel, károsodással járó munkabalesettel kapcsolatos adat nem érkezett.* i) 8 *A beszélőképesség elvesztésével, feltűnő torzulással, bénulással kapcsolatos adat nem érkezett.*

A munkabalesetek súlyossága, emberi és anyagi következmény szerinti alakulását a **7. számú ábra** mutatja.

7. számú ábra

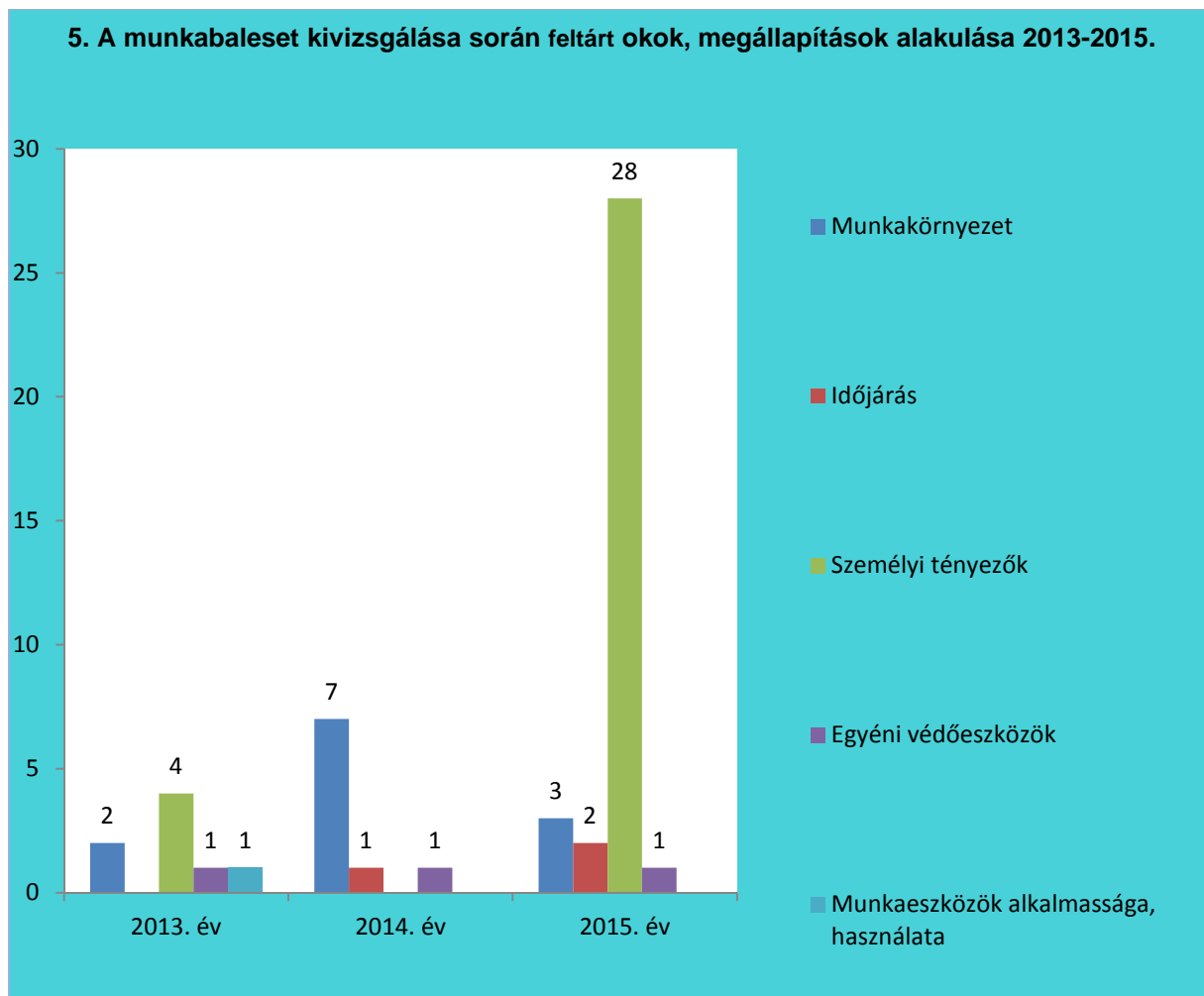
5. A munkabaleset kivizsgálása során feltárt okok, megállapítások

A munkabaleset kivizsgálása során feltárt okok, megállapítások szerinti száma; a) *Munkakörnyezet* 2013-2014 közötti időszakban (2-ről 7-re) emelkedett 2015-ben (7-ről 3-ra), „csökkent”. b) *Időjárás* 2013-2014 közötti időszakban (0-ról 1-re) emelkedett 2015-ben (1-ről 2-re) „emelkedett”, c) *Személyi tényezők* 2013-2014 közötti időszakban (4-ről 0-ra) „csökkent” 2015-ben (0-ról 28-ra) „emelkedett”, d) *Egyéni védőeszközök* 2013-2014 közötti nem változott (mindhárom évben 1 volt). e) *Munkaeszközök alkalmassága, 2013-2015 közötti nem változott* (mindhárom évben 1 volt).

(Megjegyzés: 2015-ben munkabaleset kivizsgálása során feltárt okokat, megállapításokat mindössze 34 db adatszolgáltatás tartalmazott.)

A munkabaleset kivizsgálása során feltárt okok, megállapítások szerinti alakulását a **8. számú ábra** mutatja.

8. számú ábra

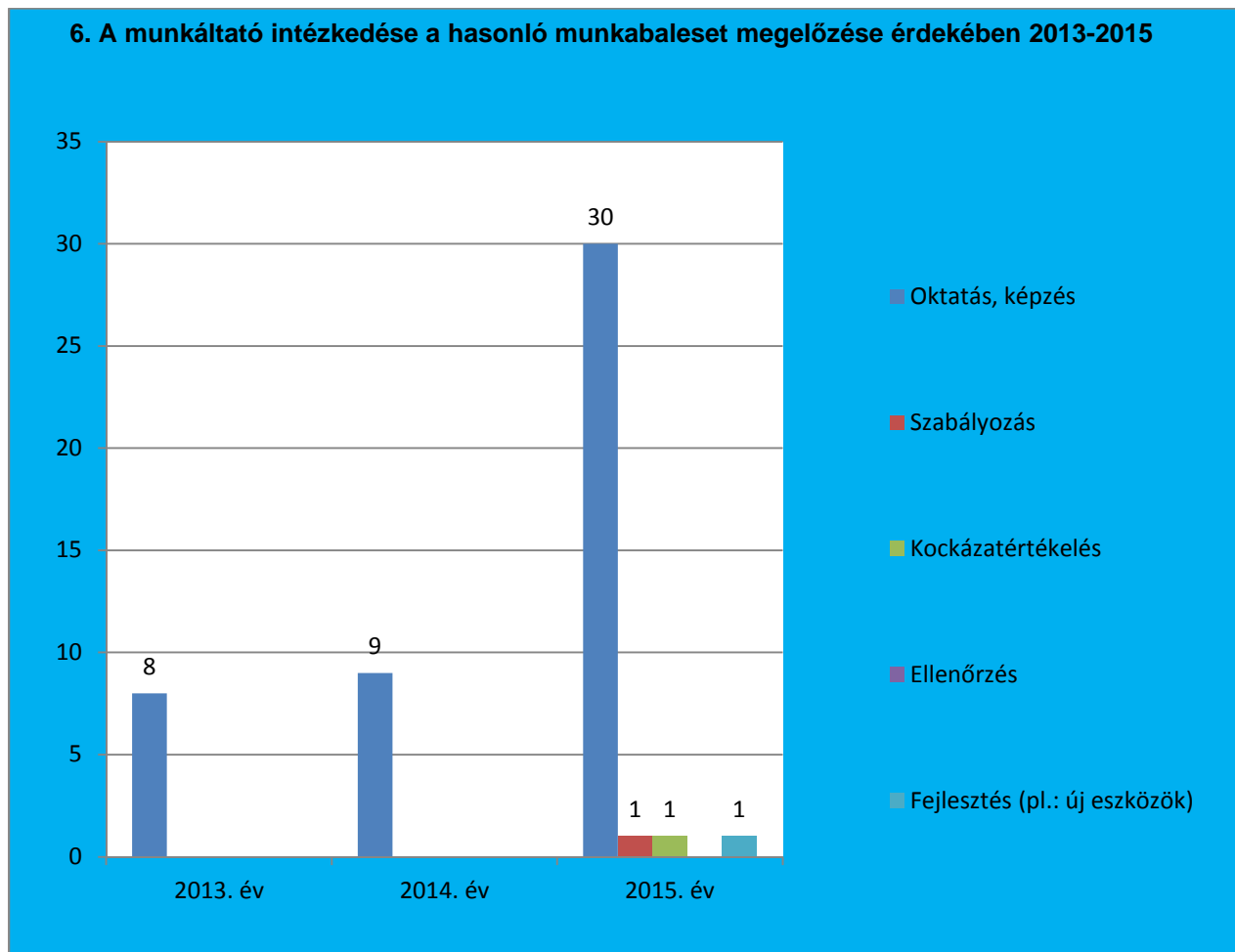
6. A munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében

A munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében szerinti száma; a) *Oktatás, képzés* 2013-2014 közötti időszakban (8-ról 9-re) emelkedett 2015-ben (9-ről 30-ra) „*emelkedett*”. b) *Szabályozás* 2013-2014 közötti időszakban nem változott (mindkettő évben 0 volt), 2015-ben (0-ról 1-re) „*emelkedett*”. c) *Kockázatértékelés* 2013-2014 közötti nem változott (mindkettő évben 0 volt), 2015-ben (0-ról 1-re) „*emelkedett*”. d) *Ellenőrzés* 2013-2015 közötti nem változott (mindhárom évben 0 volt). e) *Fejlesztés (pl.: új eszköz)* 2013-2014 közötti nem változott (mindkettő évben 0 volt), 2015-ben (0-ról 1-re) „*emelkedett*”.

(Megjegyzés: 2015-ben a munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében mindössze 33 db adatszolgáltatás tartalmazott.)

A munkabaleset kivizsgálása során feltárt okok, megállapítások szerinti alakulását a **9. számú ábra** mutatja.

9. számú ábra

7. Összegzés:

A munkáltatók a munkabalesetek megelőzés érdekében jellemzően a baleset tanulságainak oktatására intézkedett.

(Megjegyzés: A munkáltatók ágazati szinten kiemelt figyelmet fordítanak a munkavállalók képzésére.)

Az ágazati munkabalesetekkel kapcsolatos adatgyűjtés hatékonyságát növelni kell, mivel 2013-2015 években a munkáltatók nem voltak aktívak a munkabalesetek adatainak megküldésében.

A társelnökökkel egyeztetve készítette:

Budapest, 2016. október 27-én

Kovács János
elnök